

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

**НАУКОВИЙ ВІСНИК
УЖГОРОДСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

Серія
ПРАВО

Випуск 83

— *Частина 3* —

Ужгород, 2024

Журнал включено до категорії «Б» щодо видань, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук
(Наказ МОН України від 26.11.2020 № 1471 Про затвердження рішень Атестаційної колегії Міністерства від 26 листопада 2020 року та внесення змін до наказів Міністерства освіти і науки України від 2 липня 2020 року № 886, від 24 вересня 2020 року № 1188).

Науковий вісник включено до міжнародної наукометричної бази
Index Copernicus International (Республіка Польща)

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Бисага Юрій Михайлович – доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, завідувач кафедри конституційного права та порівняльного правознавства юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

ЗАСТУПНИКИ ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА:

Белов Дмитро Миколайович – доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, професор кафедри конституційного права та порівняльного правознавства юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Заборовський Віктор Вікторович – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного права та процесу, директор НДІ теорії та практики правосуддя юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

ЧЛЕНИ РЕДКОЛЕГІЇ:

Белова Мирослава Володимирівна – доктор юридичних наук, доцент кафедри конституційного права та порівняльного правознавства юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Берч Вероніка Вікторівна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри конституційного права та порівняльного правознавства юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Бисага Юрій Юрійович – кандидат юридичних наук, доцент кафедри правових дисциплін Карпатського університету ім. Августина Волошина;

Брочкова Катаріна – доктор хабілітований, кандидат юридичних наук, доктор філософії (Словацька республіка);

Булеца Сібілла Богданівна – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного права та процесу юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Гарагонич Олександр Васильович – доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри господарського права та господарського процесу Інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Гомоний Василь Васильович – доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного права та порівняльного правознавства юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Греца Ярослав Васильович – доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри господарського права юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Дешко Людмила Миколаївна – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри конституційного права Інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Жезихова Мартина – кандидат юридичних наук, доцент Університету імені П.Й. Шафарика (м. Кошице, Словацька Республіка);

Ковач Юліус – доктор юридичних наук, професор, проректор Паневропської високої школи (м. Братіслава, Словацька Республіка);

Кучарик Рудольф – доктор філософії (Словацька Республіка);

Лазур Ярослав Володимирович – доктор юридичних наук, професор, декан юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Манзюк Василь Васильович – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри господарського права юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Менджул Марія Василівна – доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри цивільного права та процесу юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Мраз Станіслав – доктор юридичних наук, професор, ректор Університету Данубіус (м. Сладковічево, Словацька Республіка);

Ондрова Юлія – кандидат юридичних наук, доцент Університету імені П.Й. Шафарика (м. Кошице, Словацька Республіка);

Палінчак Микола Михайлович – доктор політичних наук, професор, декан факультету міжнародних економічних відносин ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Рогач Іван – кандидат юридичних наук, доцент, юридичний факультет Університету Данубіус (м. Сладковічево, Словацька Республіка);

Рогач Олександр Янович – доктор юридичних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Фрідманський Роман Михайлович – кандидат юридичних наук, професор кафедри конституційного права та порівняльного правознавства юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Чечерський Віктор Іванович – доктор юридичних наук, офіс Генерального прокурора.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Internet
Вченою радою Державного вищого навчального закладу
«Ужгородський національний університет», протокол № 08 від 02.07.2024 р.

Свідectво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації серія KB № 21500-11300P,
видане Державною реєстраційною службою України 24.11.2014 р. Офіційний сайт видання: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/>

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 8. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ; КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

Авраменко С.М., Мельник А.Р., Панталієнко Т.П. ЗРОСТАННЯ КІЛЬКОСТІ ВИРОКІВ ЗА ВЧИНЕННЯ СІМЕЙНОГО НАСИЛЛЯ ЯК ПОКАЗНИК ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ СУСПІЛЬСТВА.....	13
Анішук В.В., Зицик С.Г. ПРОБЛЕМА ПРОТИДІЇ КІБЕРЗЛОЧИННОСТІ: ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ.....	19
Бабікова О., Федоренко І. СПІВВІДНОШЕННЯ ОКРЕМИХ ПОЛОЖЕНЬ КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНУ З ПРИНЦИПАМИ ПРАВА.....	24
Бучинський О.Й. ОСОБЛИВОСТІ ПРОТИДІЇ ЗЛОВЖИВАННЮ ВЛАДОЮ АБО СЛУЖБОВИМ СТАНОВИЩЕМ, ЩО ВЧИНЯЄТЬСЯ ДЕРЖАВНИМИ СЛУЖБОВЦЯМИ.....	31
Дідик І.М. ПІДСТАВИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ ЩОДО ЮРИДИЧНИХ ОСІБ – КРИТИЧНИЙ ПОГЛЯД.....	36
Дудоров О.О., Каменський Д.В. ОБ’ЄКТИВНА СТОРОНА КРИМІНАЛЬНО КАРАНОГО ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ РОСЛИН.....	41
Загиней-Заболотенко З.А. ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ ЯК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИЙ ІНСТИТУТ.....	49
Зейналов Алі Огли. ГЕНДЕРНО ЗУМОВЛЕНЕ СЕКСУАЛЬНЕ НАСИЛЬСТВО ПІД ЧАС МІЖНАРОДНОГО ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ: ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ.....	55
Корнюшенко Б.С. ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЇ ЗЛОЧИНІВ В СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	61
Коштура Б.В. ІСТОРИКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ІНСТИТУТУ НЕОБХІДНОЇ ОБОРОНИ.....	67
Кришевич О.В., Задніченко С.І. ВІДМЕЖУВАННЯ ПРИЙНЯТТЯ ПРОПОЗИЦІЇ, ОБІЦЯНКИ АБО ОДЕРЖАННЯ НЕПРАВОМІРНОЇ ВИГОДИ СЛУЖБОЮ ОСОБОЮ ВІД СУМІЖНИХ СКЛАДІВ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ТА ШАХРАЙСТВА.....	71
Кузюк М.Г. ПОРУШЕННЯ ВСТАНОВЛЕНОГО ЗАКОНОМ ПОРЯДКУ ТРАНСПЛАНТАЦІЇ АНАТОМІЧНИХ МАТЕРІАЛІВ ЛЮДИНИ: ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ.....	77
Лемак О.В. НАЦІОНАЛЬНИЙ СУВЕРЕНІТЕТ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ ТА КРИМІНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ.....	82
Ліховіцький Я.О. ОСОБЛИВОСТІ НОРМАТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ОХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	91
Мельник В.М. ПРИНЦИП НАУКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НОРМОТВОРЧОСТІ & КОНСТРУЮВАННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ НОРМ.....	99

Мішура М.В. ПОТЕРПІЛИЙ ТА ПРЕДМЕТ ЯК ОЗНАКИ ОБ'ЄКТА ЗЛОВЖИВАННЯ ВПЛИВОМ.....	105
Перелигіна Р.В., Урлапова О.Я. СУБ'ЄКТИВНА СТОРОНА ШАХРАЙСТВА З НЕРУХОМІСТЮ.....	112
Полійовська М.Т. ПРИНЦИПИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ ТА ПРИНЦИПИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ.....	116
Попович О.В., Томаш Л.В. ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ПРАВОВА ПРИРОДА .УМОВНО- ДОСТРОКОВОГО ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ.....	122
Равлюк А.В. ЩОДО ПРАКТИКИ ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ, ЩО ВСТАНОВЛЮЮТЬ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ВЧИНЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЯКІ ВЧИНЮЮТЬСЯ СЛУЖБОВИМИ ОСОБАМИ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА.....	128
Саско О.І., Крикунов О.В. ПОГРОЗА НАСИЛЬСТВА ЯК СПОСІБ ВЧИНЕННЯ «ПРОТИДІЇ ЗАКОННОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ».....	134
Стоматов Е.Г. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ОХОРОНА ПРИВАТНОГО ЖИТТЯ ЛЮДИНИ В КОНТЕКСТІ НЕГАТИВНОГО ТА ПОЗИТИВНОГО ОBOB'ЯЗКУ ДЕРЖАВИ.....	140
Ткаченко І.М. ПОГРОЗА В КОНТЕКСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ПОТЕРПІЛОЇ ОСОБИ.....	151
Хашев В.Г. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВИПАДКІВ ЗНИЩЕННЯ АБО ПОШКОДЖЕННЯ ЛІСОВИХ МАСИВІВ ТА ІНШИХ ОБ'ЄКТІВ РОСЛИННОГО СВІТУ, ЩО ВЧИНЯЮТЬ РОСІЙСЬКІ ВІЙСЬКОВІ В УКРАЇНІ.....	156
Шармар О.М. ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА УМИСНЕ ЗНИЩЕННЯ ЧИ ПОШКОДЖЕННЯ ЧУЖОГО МАЙНА.....	163
РОЗДІЛ 9. КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ	
Бабаєва О.В., Авербах Д.В. ЩОДО ПИТАННЯ ПРО ВИКОРИСТАННЯ ДОКАЗІВ, ОТРИМАНИХ З ВІДКРИТИХ ДЖЕРЕЛ, У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	169
Бабіков О.П. СУДОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ДОДЕРЖАННЯМ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ ПІД ЧАС РОЗГЛЯДУ КЛОПОТАНЬ СТОРОНИ ОБВИНУВАЧЕННЯ ПРО ДОЗВІЛ НА ПРОВЕДЕННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ В АСПЕКТІ ДОТРИМАННЯ ЗАСАД ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД.....	175
Беспалько І.Л. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ ДОКАЗУВАННЯ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ЯПОНІЇ.....	181
Білас І.Я. СПІВВІДНОШЕННЯ ЗАСАДИ ЗМАГАЛЬНОСТІ З ПРАВОМ СУДУ ДОРУЧИТИ ПРЕДСТАВНИКУ ПЕРСОНАЛУ ОРГАНУ ПРОБАЦІЇ СКЛАСТИ ДОСУДОВУ ДОПОВІДЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	189
Бондаренко О.О. ПРЕДМЕТ ДОКАЗУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ.....	196

Вітушинська О.О. СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТТЯ «СУДОВИЙ КОНТРОЛЬ» ІЗ ПОНЯТТЯМИ «ПРАВОСУДДЯ» ТА «СУДОВИЙ ЗАХИСТ» У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ.....	203
Гольдберг Н.О. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД КРИМІНАЛІЗАЦІЇ ВТРУЧАННЯ В ДІЯЛЬНІСТЬ СУДОВИХ ОРГАНІВ.....	208
Горінецький Й.І., Нестерова І.А., Реплюк Н.М. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗУМНОСТІ СТРОКІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ.....	213
Дульський О.Л. ІНІЦІУВАННЯ ЗАХИСНИКОМ ПРОВЕДЕННЯ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	220
Ісагова Н.М. ОКРЕМІ ЕЛЕМЕНТИ ПОДІЇ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ, ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ З'ЯСУВАННЮ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ РОЗСЛІДУВАННЯ ВБИВСТВ, ВЧИНЕНИХ З ОСОБЛИВОЮ ЖОРСТОКІСТЮ.....	226
Каверіна Т.П., Кривонос М.В. УМИСНЕ ВБИВСТВО ЯК НАСЛІДОК ПОРУШЕННЯ ЗАКОНІВ ТА ЗВИЧАЇВ ВІЙНИ У КОНТЕКСТІ ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ З ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИМИ.....	233
Колот Н.М. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОКУРОРОМ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАСАДИ ЗАКОННОСТІ ПІД ЧАС ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРУ.....	241
Копча В.В., Реплюк Н.М. ПРАВОВЕ ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАСОБІВ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ СЛУЖБОВОГО ПІДРОБЛЕННЯ ДОКУМЕНТІВ.....	249
Маринич О.Ю. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ ОСОБИ У ДОСУДОВОМУ КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	255
Матіс Якуб. КІЛЬКА ЗАУВАЖЕНЬ ЩОДО ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	262
Морей Т.В., Шевченко С.В. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ОПЕРАТИВНО-БОЙОВИХ ЗАХОДІВ ТА ЗАСОБІВ В КОНТРОЗВІДУВАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ТРИВАЮЧОЇ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ РФ.....	268
Мудрецька Г.В. СПІВВІДНОШЕННЯ АДВОКАТСЬКОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ТА ДОКАЗУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	275
Пацкан І.І. РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ ОСНОВ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ: АНАЛІЗ ЗМІСТУ НОВИХ СТАТЕЙ ККУ.....	281
Снігур М. СТАНДАРТ ДОВЕДЕННЯ «ПОЗА РОЗУМНИМ СУМНІВОМ» У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ: АНАЛІЗ НАЦІОНАЛЬНОГО ТА МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ.....	287
Столітній А.В. ДІЗНАВАЧ ЯК СУБ'ЄКТ СТОРОНИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ З БОКУ ОБВИНУВАЧЕННЯ.....	292
Ціпотан Ю.П. ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ВЧИНЕНИХ СУДДЯМИ.....	300

РОЗДІЛ 10. СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА

Анісімов Д.О., Бардін Є.В. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ УЧАСТІ АДВОКАТА У ДОСУДОВОМУ РОЗСЛІДУВАННІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	306
Вовнюк В.І. СТРОКИ РОЗГЛЯДУ СКАРГИ В ДИСЦИПЛІНАРНОМУ ПРОВАДЖЕННІ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ОКРЕМИХ РІШЕНЬ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНО-ДИСЦИПЛІНАРНОЇ КОМІСІЇ АДВОКАТУРИ.....	312
Дьордjay В.І., Фенич Я.В. ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ВИКОНАВЧИХ ПРОВАДЖЕНЬ У ПЕРІОД ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ.....	317
Митрофанов І.І. ЕТИЧНІ ВИМОГИ ДО ПОВЕДІНКИ ПРИВАТНОГО ВИКОНАВЦЯ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ВИКОНАВЧИХ ДІЙ.....	323
Сьомак Т.О. ОСОБЛИВОСТІ ВИНАГОРОДИ АДВОКАТА ЗА ПРОФЕСІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ ТА НІМЕЧЧИНІ.....	329
Улинець В.І. ОРГАНИ ВНУТРІШНІХ СПРАВ ТА ЇХ МІСЦЕ В СИСТЕМІ ЗАВДАНЬ І ФУНКЦІЙ СУЧАСНОЇ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ДЕРЖАВИ: ПИТАННЯ ПРАВОВОЇ ДОКТРИНИ.....	335

РОЗДІЛ 11. МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Ахмедов Е.М. ПАРЛАМЕНТСЬКА АСАМБЛЕЯ ОБСЄ ТА МИРНЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ ТА ПОЛІТИЧНИЙ АНАЛІЗ.....	340
Іванов А.В. ВПЛИВ ПРАВА ЄС НА НАЦІОНАЛЬНІ ПРАВОВІ СИСТЕМИ ТА СВІТОВИЙ ПОРЯДОК.....	347
Ігнатенко Є.О. КОНЦЕПТУАЛЬНЕ МІСЦЕ ТА ФУНДАМЕНТАЛЬНА ПЕРСПЕКТИВА СУДОВОГО ПРЕЦЕДЕНТУ В ПРАВОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ.....	353
Клименко С.В. МІЖНАРОДНА ТА ЗАРУБІЖНА ПРАКТИКА ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ ЗА ВЧИНЕННЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ.....	358
Комісаров О.Г., Бардін Є.В. «КРИЗОВІ СИТУАЦІЇ ВІДНОВЛЮВАЛЬНОГО ПЕРІОДУ» ЯК ЗАСІБ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПЕРЕХОДУ ВІД ВОЄННОГО ЧАСУ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВОЄННОЇ БЕЗПЕКИ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	365
Корв'яков В.А. СИСТЕМА ДЖЕРЕЛ ТА ПРИНЦИПІВ МІЖНАРОДНОГО ПОДАТКОВОГО ПРАВА.....	372
Левченко М.Ю. УНІВЕРСАЛЬНИЙ ІНСТИТУЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА РОЗВИТОК.....	378
Медведєва М.О. ПРАВО НА МИРНЕ ВОЛОДІННЯ МАЙНОМ В УМОВАХ МІЖНАРОДНОГО ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ.....	384
Назаренко Я.Л. СИСТЕМА ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ПОВІТРЯНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ.....	392
Федчук Т.Ю. АНАЛІЗ ПОЛОЖЕНЬ ЗАКОНОДАВСТВА ГРУЗІЇ ТА УКРАЇНИ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ МОБІЛІЗАЦІЇ.....	398

Фомін П.В. ВИРІШЕННЯ ТРУДОВИХ СУПЕРЕЧОК У МЕЖАХ АФРИКАНСЬКИХ
МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.....405

Чорнолуцький Р.В. РОЛЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТА МІЖНАРОДНОЇ НОРМОПРОЄКТНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ У ПРОЦЕСІ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ.....410

РОЗДІЛ 12. ФІЛОСОФІЯ ПРАВА

Середюк В.В., Богдан О.В. СВІТОГЛЯДНО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ «ІДЕЇ ПРАВА»
ГУСТАВА РАДБРУХА.....421

Попович Т.П. ДО ПИТАННЯ СТРУКТУРИ ПРАВОВОГО ОBOB'ЯЗКУ.....429

Хребтова А.А., Шуть А.О., Солоха О.В. ЛОГІКА ЯК ЕЛЕМЕНТ ЮРИДИЧНИХ
МІРКУВАНЬ ТА ЇЇ ЗАСТОСУВАННЯ У ПРОЦЕСІ СКЛАДАННЯ ЮРИДИЧНИХ
ДОКУМЕНТІВ.....434

CONTENTS

SECTION 8. CRIMINAL LAW AND CRIMINOLOGY; PENAL LAW

Avramenko S.M., Melnyk A.R., Pantaliienko T.P. INCREASE IN THE NUMBER OF SENTENCES FOR COMMITMENT OF FAMILY VIOLENCE AS AN INDICATOR OF INCREASE IN THE LEVEL OF LEGAL CULTURE OF THE SOCIETY.....	13
Anishchuk V.V., Zytsyk S.H. THE PROBLEM OF COMBATING CYBERCRIME: A COMPARATIVE LEGAL ANALYSIS.....	19
Babikova O., Fedorenko I. CORRELATION OF CERTAIN PROVISIONS OF THE CRIMINAL LAW WITH THE PRINCIPLES OF LAW.....	24
Buchynskiy O.Y. FEATURES OF PREVENTING ABUSE OF AUTHORITY OR OFFICIAL POSITION COMMITTED BY PUBLIC SERVANTS.....	31
Didyk I.M. GROUNDS FOR APPLICATION OF CRIMINAL LAW MEASURES TO LEGAL ENTITIES - A CRITICAL LOOK.....	36
Dudorov O.O., Kamensky D.V. THE OBJECTIVE SIDE OF THE CRIMINALLY PUNISHABLE VIOLATION OF LEGISLATION ON PLANT PROTECTION.....	41
Zahynei-Zabolotenko Z.A. APPLICATION OF CRIMINAL LAW MEASURES AS A LEGAL INSTITUTION.....	49
Zeinalov Ali Ogly. GENDER-BASED SEXUAL VIOLENCE DURING THE INTERNATIONAL ARMED CONFLICT ON THE TERRITORY OF UKRAINE: PROBLEM STATEMENT.....	55
Korniyushenko B.S. FEATURES OF THE QUALIFICATION OF CRIMES IN THE SPHERE OF INTELLECTUAL PROPERTY.....	61
Koshtura B.V. HISTORICAL AND LEGAL ANALYSIS OF THE INSTITUTE OF NECESSARY DEFENSE.....	67
Kryshchych O.V., Zadnichenko S.I. DISTINGUISHING THE ACCEPTANCE OF AN OFFER, PROMISE OR RECEIPT OF AN UNLAWFUL BENEFIT BY AN OFFICIAL FROM RELATED CRIMINAL OFFENSES AND FRAUD.....	71
Kuzyuk M.H. VIOLATION OF THE PROCEDURE ESTABLISHED BY LAW FOR TRANSPLANTATION OF HUMAN ANATOMICAL MATERIALS: CONCEPTS AND TYPES.....	77
Lemak O.V. NATIONAL SOVEREIGNTY IN THE CONDITIONS OF GLOBALIZATION: CRIMINAL-LEGAL AND CRIMINOLOGY ASPECTS.....	82
Likhovitskiy J.O. PECULIARITIES OF NORMATIVE REGULATION TRAINING OF SPECIALISTS IN SECURITY ACTIVITIES.....	91
Melnyk V.M. PRINCIPLE OF SCIENTIFIC SUPPORT OF RULEMAKING AND CONSTRUCTION OF CRIMINAL LAW NORMS.....	99
Mishura M. THE VICTIM AND THE SUBJECT AS ELEMENTS OF THE OBJECT OF THE «ABUSE OF INFLUENCE» OFFENSE.....	105

Perelyhina R.V., Uralpova O.Y. THE SUBJECTIVE SIDE OF REAL ESTATE FRAUD.....	112
Poliiivska M.T. PRINCIPLES OF CRIMINAL LAW OF UKRAINE AND PRINCIPLES OF CRIMINAL LAW PROTECTION OF PROFESSIONAL ACTIVITY OF LAW ENFORCEMENT OFFICERS.....	116
Popovych O.V., Tomash L.V. INSTRUMENTAL AND LEGAL NATURE OF EARLY RELEASE ON PAROLE FROM SERVING A SENTENCE.....	122
Ravliuk A.V. ON THE PRACTICAL APPLICATION OF THE PROVISIONS ESTABLISHING LIABILITY FOR CORRUPTION CRIMES IN OFFICIAL ACTIVITIES COMMITTED BY OFFICIALS OF LEGAL ENTITIES UNDER PUBLIC LAW.....	128
Sasko O.I., Krykunov O.V. THREAT OF VIOLENCE AS A WAY TO COMMIT «COUNTERACTION TO LEGITIMATE ECONOMIC ACTIVITY».....	134
Stomatov E. CRIMINAL LAW PROTECTION OF PRIVATE LIFE IN THE CONTEXT OF NEGATIVE AND POSITIVE OBLIGATIONS OF THE STATE.....	140
Tkachenko I. THREAT IN THE CONTEXT OF IDENTIFYING THE VICTIM.....	151
Khashev V.G. PROBLEMATIC ISSUES OF QUALIFICATION OF CASES OF DESTRUCTION OR DAMAGE TO FORESTS AND OTHER OBJECTS OF FLORA COMMITTED BY THE RUSSIAN MILITARY IN UKRAINE.....	156
Sharmar O.M. PECULIARITIES OF CRIMINAL LIABILITY FOR INTENTIONAL DESTRUCTION OR DAMAGE TO SOMEONE ELSE'S PROPERTY.....	163
SECTION 9. CRIMINAL PROCESS AND CRIMINAL SCIENCE; JUDICIAL EXPERTISE; OPERATIONAL EXPLORATION ACTIVITY	
Babayeva O.V., Averbakh D.V. REGARDING THE QUESTION OF USAGE OF OPEN-SOURCE EVIDENCE IN CRIMINAL PROCEEDINGS.....	169
Babikov O.P. JUDICIAL CONTROL OVER THE OBSERVANCE OF HUMAN RIGHTS AND FREEDOMS DURING THE CONSIDERATION OF THE PROSECUTION'S MOTIONS FOR PERMISSION TO CONDUCT COVERT INVESTIGATIVE (SEARCH) ACTIONS IN TERMS OF OBSERVANCE OF THE PRINCIPLES OF THE RIGHT TO A FAIR TRIAL.....	175
Bespalko I.L. PECULIARITIES OF THE PROOF PROCESS IN JAPANESE CRIMINAL PROCEDURE.....	181
Bilas I.Y. CORRELATION BETWEEN THE PRINCIPLE OF COMPETITIVENESS AND THE RIGHT OF THE COURT TO INSTRUCT THE REPRESENTATIVE OF PROBATION BODY STAFF TO MAKE A PRE-TRIAL REPORT IN CRIMINAL PROCEEDINGS.....	189
Bondarenko O.O. THE SUBJECT OF PROOF IN THE CRIMINAL PROCESS OF UKRAINE.....	196
Vitushynska O.O. CORRELATION OF THE CONCEPT OF «JUDICIAL CONTROL» WITH THE CONCEPTS OF «JUSTICE» AND «JUDICIAL PROTECTION» IN THE CRIMINAL PROCEDURE OF UKRAINE.....	203
Holdberh N.O. INTERNATIONAL EXPERIENCE IN CRIMINALIZING INTERFERENCE WITH THE JUDICIARY.....	208

Horinetskyi Y.I., Nesterova I.A., Replyuk N.M. ENSURING THE REASONABLENESS OF CRIMINAL PROCEEDINGS' TERMS.....	213
Dulskiy O. INITIATION OF FORENSIC EXAMINATIONS BY THE DEFENCE COUNSEL: TOPICAL ISSUES OF FORENSIC SUPPORT.....	220
Isahova N.M. SEPARATE ELEMENTS OF THE EVENT OF A CRIMINAL OFFENSE TO BE ASCERTAINED AT THE INITIAL STAGE OF THE INVESTIGATION OF MURDERS COMMITTED WITH PARTICULAR CRUELTY.....	226
Kavierina T.P., Kryvonos M.V. INTENTIONAL KILLING AS A RESULT OF VIOLATION OF OF THE LAWS AND CUSTOMS OF WAR IN THE CONTEXT OF ILL-TREATMENT OF PRISONERS OF WAR.....	233
Kolot N.M. ENSURING THAT THE PROSECUTOR IMPLEMENTS THE PRINCIPLE OF LEGALITY DURING THE NOTIFICATION OF SUSPICION.....	241
Kopcha V.V., Repluk N.M. LEGAL USE OF SPECIAL MEANS IN THE INVESTIGATION OF OFFICIAL FORGERY OF DOCUMENTS.....	249
Marynych O. ENSURING THE LEGAL INTERESTS OF A PERSON IN PRE-TRIAL CRIMINAL PROCEEDINGS.....	255
Matis Jakub. A FEW REMARKS ON PROFESSIONAL AND EXPERT ACTIVITIES IN CRIMINAL PROCEEDINGS.....	262
Morei T.V., Shevchenko C.V. SPECIFICS OF APPLYING OPERATIONAL AND COMBAT MEASURES AND TOOLS IN COUNTERINTELLIGENCE OPERATIONS UNDER THE CONDITIONS OF THE ONGOING RUSSIAN MILITARY AGGRESSION.....	268
Mudretska H. THE RELATIONSHIP OF ADVOCATE INVESTIGATION AND EVIDENCE IN CRIMINAL PROCEEDINGS.....	275
Patskan I.I. INVESTIGATING CRIMES AGAINST THE FOUNDATIONS OF NATIONAL SECURITY: ANALYSIS OF THE CONTENT OF NEW ARTICLES OF THE CRIMINAL CODE.....	281
Snigur M. STANDARD OF PROOF 'BEYOND REASONABLE DOUBT' IN CRIMINAL PROCEEDINGS: ANALYSIS OF NATIONAL AND INTERNATIONAL EXPERIENCE.....	287
Stolitnii A. THE EXAMINER AS A SUBJECT OF A PARTY TO CRIMINAL PROCEEDINGS BY THE PROSECUTION.....	292
Tsipotan Y.P. PECULIARITIES OF FORENSIC CHARACTERIZATION IN THE INVESTIGATION OF CRIMINAL OFFENSES COMMITTED BY JUDGES.....	300
SECTION 10. JUDICIARY; PROSECUTOR'S OFFICE AND LAWYER	
Anisimov D.O., Bardin E.V. PROBLEMATIC ASPECTS OF ATTORNEY'S PARTICIPATION IN PRE-TRIAL INVESTIGATION UNDER MARTIAL LAW.....	306
Vovniuk V. TERMS OF CONSIDERATION OF CLAIMS IN DISCIPLINARY PROCEEDINGS THROUGH THE PRISM OF INDIVIDUAL DECISIONS OF THE HIGHER QUALIFICATION AND DISCIPLINARY BAR COMMISSION.....	312

Dordiai V.I., Fenych Ya.V. SOME FEATURES OF PERFORMING EXECUTIVE PROCEEDINGS DURING THE PERIOD OF THE LEGAL REGIME OF MARTIAL STATE.....	317
Mytrofanov I.I. ETHICAL REQUIREMENTS FOR THE BEHAVIOR OF A PRIVATE CONTRACTOR WHEN PERFORMING EXECUTIVE ACTIONS.....	323
Somak T.O. PECULARITIES OF A LAWYER’S REMUNERATION FOR PROFESSIONAL ACTIVITY IN UKRAINE AND GERMANY.....	329
Ulynets V.I. INTERNAL AFFAIRS BODIES AND THEIR PLACE IN THE SYSTEM OF TASKS AND FUNCTIONS OF A MODERN DEMOCRATIC STATE: ISSUES OF LEGAL DOCTRINE.....	335
SECTION 11. INTERNATIONAL LAW	
Ahmadov E.M. THE OSCE PARLIAMENTARY ASSEMBLY AND PEACEFUL CONFLICT RESOLUTION: INTERNATIONAL LEGAL AND POLITICAL ANALYSIS.....	340
Ivanov A.V. THE IMPACT OF EU LAW ON NATIONAL LEGAL SYSTEMS AND THE WORLD ORDER.....	347
Ihnatenko Y.O. CONCEPTUAL PLACE AND FUNDAMENTAL PERSPECTIVE OF JUDICIAL PRECEDENT IN THE LEGAL SYSTEM OF UKRAINE.....	353
Klymenko S.V. INTERNATIONAL AND FOREIGN PRACTICE OF COMPENSATION FOR WAR CRIMES.....	358
Komissarov O.G., Bardin E.V. “CRISIS SITUATIONS OF THE RECOVERY PERIOD” REPRESENT A FEATURE OF THE LEGAL REGULATION OF THE TRANSITION FROM THE WARTIME PERIOD TO THE PROVISION OF MILITARY SECURITY DURING THE WARTIME PERIOD.....	365
Korvyakov V.A. SYSTEM OF SOURCES AND PRINCIPLES OF INTERNATIONAL TAX LAW.....	372
Levchenko M.Yu. UNIVERSAL INSTITUTIONAL MECHANISM FOR ENSURING THE RIGHT TO DEVELOPMENT.....	378
Medvedieva M.O. THE RIGHT TO PEACEFUL POSSESSION OF PROPERTY IN CONDITIONS OF INTERNATIONAL ARMED CONFLICT.....	384
Nazarenko Y.L. SYSTEM OF LEGAL REGULATION OF INTERNATIONAL AIR TRANSPORTATION.....	392
Fedchuk T.Yu. ANALYSIS OF THE PROVISIONS OF THE LEGISLATION OF GEORGIA AND UKRAINE RELATED TO MOBILIZATION.....	398
Fomin P.V. RESOLVING LABOUR DISPUTES WITHIN AFRICAN INTERNATIONAL ORGANIZATIONS.....	405
Chornolutsky R.V. THE ROLE OF NATIONAL AND INTERNATIONAL STANDARDIZATION ACTIVITIES IN THE PROCESS OF POST-WAR RECONSTRUCTION OF UKRAINE.....	410

SECTION 12. PHILOSOPHY OF LAW

Serediuk V.V., Bogdan O.V. IDEOLOGICAL AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF THE «IDEA OF LAW» BY GUSTAV RADBRUCH.....421

Popovych T.P. TO THE QUESTION OF THE STRUCTURE OF THE LEGAL OBLIGATION.....429

Khrebtova A.A., Shut A.O., Solokha O.V. THE LOGIC AS AN ELEMENT OF LEGAL CONSIDERATIONS AND ITS APPLICATION IN THE PROCESS OF DRAWING UP LEGAL DOCUMENTS.....434

UDC 343.1

DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.83.3.40>

A FEW REMARKS ON PROFESSIONAL AND EXPERT ACTIVITIES IN CRIMINAL PROCEEDINGS

Matis Jakub, JUDr.

*External doctoral student in the field of criminal law
Faculty of law of Matej Bel University*

Matis Jakub. A few remarks on professional and expert activities in criminal proceedings.

In criminal proceedings, the establishment of facts beyond reasonable doubt is a cornerstone principle, ensuring that criminal offenses are accurately identified and perpetrators are justly punished while respecting the rights of all parties involved. The proof process is vital, with evidence playing an essential role in determining the outcomes of various procedural stages. Among the types of evidence, expert evidence has become increasingly significant, especially with advances in science and technology broadening the scope of issues requiring specialized knowledge.

This paper aims to analyze the roles and impacts of professional and expert activities in criminal procedures. It seeks to highlight the distinctions between expert reports and professional statements, illustrating their respective legal standings and importance in the context of Slovak law. By examining the regulatory framework, specifically Act No. 382/2004 Coll. on experts, interpreters, and translators, and the Criminal Procedure Code (Act No. 301/2005 Coll.), the paper delves into the conditions, rights, and obligations of experts. Additionally, it addresses the significance of expert consultants introduced by the Criminal Procedure Code, who provide advisory services without precluding the involvement of expert witnesses for comprehensive technical assessments. Expert reports, governed by stringent formalities, are pivotal in addressing complex technical issues within criminal cases. These reports must be produced by court-appointed experts and include detailed descriptions of the methods used and the conclusions drawn. Conversely, professional statements, considered documentary evidence, do not carry the same legal weight and lack the formalities required for expert reports. The Criminal Procedure Code also ensures that expert evidence is used appropriately by stipulating when and how expert opinions should be sought. This comprehensive approach ensures that all technical and scientific issues are thoroughly examined, contributing to the fair administration of justice. In conclusion, the integration of expert and professional activities in criminal proceedings enhances the accuracy and reliability of judicial decisions. By leveraging specialized knowledge, the legal system can better fulfill its mandate of delivering justice while upholding the principles of fairness and due process. This paper underscores the necessity of clear regulatory frameworks and the proper application of expert evidence to achieve these aims.

Key words: proving, professional and expert activities, expert report

Матіс Якуб. Кілька зауважень щодо професійної та експертної діяльності у кримінальному провадженні.

У кримінальному провадженні встановлення фактів поза розумним сумнівом є наріжним принципом, який гарантує, що кримінальні правопорушення будуть точно ідентифіковані, а винні будуть справедливо покарані з дотриманням прав усіх залучених сторін. Процес доказування є життєво важливим, а докази відіграють суттєву роль у визначенні результатів різних процесуальних етапів. Серед видів доказів все більшого значення набувають висновки експертів, особливо в умовах науково-технічного прогресу, який розширює коло питань, що потребують спеціальних знань.

Метою цієї статті є аналіз ролі та впливу професійної та експертної діяльності у кримінальному судочинстві. Вона прагне висвітлити відмінності між експертними висновками та професійними заявами, ілюструючи їхні відповідні правові позиції та значення в контексті словацького законодавства. Вивчаючи нормативно-правову базу, зокрема Закон № 382/2004 Зб. про експертів,

усних та письмових перекладачів, а також Кримінально-процесуальний кодекс (Закон № 301/2005 Зб.), у статті розглядаються умови, права та обов'язки експертів. Крім того, в ній розглядається значення експертів-консультантів, запроваджених Кримінально-процесуальним кодексом, які надають консультативні послуги, не заперечуючи при цьому залучення експертів-свідків для проведення комплексних технічних оцінок. Експертні висновки, які регулюються суворими формальностями, є ключовими у вирішенні складних технічних питань у кримінальних справах. Ці звіти повинні бути підготовлені призначеними судом експертами і включати детальний опис використаних методів і зроблених висновків. І навпаки, професійні заяви, які вважаються документальними доказами, не мають такої ж юридичної ваги і не відповідають формальностям, що вимагаються для експертних висновків. Кримінально-процесуальний кодекс також забезпечує належне використання експертних доказів, визначаючи, коли і як слід звертатися за висновками експертів. Такий комплексний підхід гарантує, що всі технічні та наукові питання будуть ретельно вивчені, що сприяє справедливому відправленню правосуддя. Таким чином, інтеграція експертної та професійної діяльності у кримінальному провадженні підвищує точність і надійність судових рішень. Використовуючи спеціалізовані знання, правова система може краще виконувати свій мандат щодо здійснення правосуддя, дотримуючись принципів справедливості та належної правової процедури. Цей документ підкреслює необхідність чіткої нормативно-правової бази та належного застосування експертних висновків для досягнення цих цілей.

Ключові слова: доказування, професійна та експертна діяльність, висновок експерта

Formulation of the problem.

Among the fundamental principles of evidence is the principle of establishing the facts beyond reasonable doubt. The role of law enforcement authorities and courts is to ensure that criminal offences are properly established and their perpetrators are justly punished in accordance with the law, while respecting the fundamental rights and freedoms of natural and legal persons.

It is not possible to ensure that the purpose of the criminal proceedings is fulfilled without the process of proof. Evidence is essential and indispensable in fulfilling the purpose of criminal proceedings. It is a key element which influences the various stages of the criminal proceedings and its results directly determine the final decision and the person who will make it [1].

When examining the issue of expert evidence, it is necessary to take into account the fact that, in the context of criminal proceedings, it is only one part of the evidence. Criminal proceedings are a procedure regulated by law for law enforcement authorities and courts, as well as for other persons involved in criminal proceedings. Its task is to establish beyond reasonable doubt whether an offence has been committed, to identify the perpetrator and to impose a penalty or protective measure in accordance with the law, to enforce the decision or ensure its enforcement, or to decide on the victim's claim for compensation for damages. It also seeks to strengthen the rule of law, prevent and avoid crime and educate citizens.

Based on the presented evidence, the court will determine whether the crime occurred and, if so, identify the individual(s) criminally responsible, specifying the nature and extent of their culpability. The significance of evidence lies in its ability to fulfill the objectives of judicial proceedings, as the outcome of evidentiary examination will establish the degree to which the truth has been ascertained in the given case.

In the interests of a fair decision in criminal proceedings, expert witnesses play an indispensable role in clarifying complex technical issues. Given the preference for "facultative ordering" of experts in the Slovak legal system, it is necessary to consider, as a first step, whether a less formal instrument in the form of an expert statement would be sufficient to answer the questions and address the expert tasks at hand [2].

Article objectives.

The aim of the article will be to analyze the role and importance of professional and expert activities in criminal proceedings. The article will focus on the precise definition of what is meant by the terms 'professional' and 'expert' activities in the context of criminal proceedings, and will also examine how professionals and experts contribute to the conduct of criminal proceedings, including their powers and responsibilities. Another key aspect will be the identification of the legislative framework governing the activities of experts and professionals in criminal proceedings, including the requirements for qualification and certification of experts. The article will also focus on the problems and challenges that

may arise in the use of professional and expert activities in criminal proceedings. The aim of the article is to provide the reader with a general perspective on the importance and functioning of professional and expert activities in criminal proceedings, thereby contributing to a better understanding of this important topic.

The current state of the issue. An expert report addresses scientific and technical issues in criminal proceedings, thus playing a key role in the process of proof. Expert evidence has come to the fore with the advent of advances in technology and science. These developments have widened the range of topics requiring special expertise, complicated social relations, and these changes have also been reflected in the justice system, thus modifying the structure of criminal proceedings [3].

The 2014 report of the European Commission for the Efficiency of Justice (CEPEJ) defines the activity of a forensic expert as follows: “the action of an expert by designation or approval of an authority/court which contributes in the process of rendering a decision, by supporting technical or factual evidence”. According to the research, an expert witness is a professional (doctor, architect, etc.) selected by the judge to carry out expert work. The document emphasizes the role of experts in assisting the court to advise on complex and special issues” [4].

According to the European Commission for the Efficiency of Justice in Europe, there are different types of expert witnesses who play different roles in different countries. Based on the nature of their tasks, they can be divided into three categories:

Technical experts: These experts assist the court in dealing with technical and scientific issues and are appointed by the court.

Expert Witnesses: These experts support the parties in criminal proceedings in proving and strengthening their arguments. They are required by the parties and their role is common in common law systems.

Legal experts: they are contacted by the court to clarify specific legal issues. They assist the court in the preparation of judicial materials but do not interfere in the decision-making process [5].

Expert activities in Slovakia.

Expert activities are regulated by Act No. 382/2004 Coll. on experts, interpreters and translators. This Act sets out in detail the conditions for the performance of expert activities, the rights and obligations of experts, as well as the rules for the operation of expert institutes. It also defines the competences of the Ministry of Justice of the Slovak Republic in the supervision and regulation of these activities [6].

Section 16 of the Act defines expert activity as a specialized professional activity carried out under the conditions laid down in the Act by experts for the client. The Act regulates the acts of expert activity, which are in particular expert opinion and its supplement, expert opinion or confirmation and explanation.

The issue of expert activity in criminal proceedings is also regulated by the Criminal Procedure Code, which lists it as a professional and expert activity.

Professional activity.

On 1 January 2005, the recodification of criminal law came into force in the Slovak Republic. From the point of view of the performance of expert activities in criminal proceedings, the decisive legal norm is the Criminal Procedure Code, Act No. 301/2005 Coll. The new Criminal Procedure Code partially changes the previous practice, where the expert opinion was the priority form of solving expert questions [7].

Since the recodification came into force, the priority is given to expert opinion and only in cases where this is not sufficient, expert opinion is required. The new Criminal Procedure Code also introduces the institution of an expert consultant for the court and law enforcement authorities [8].

Section 152 of the Code of Criminal Procedure introduces a new way of dealing with professional questions. Pursuant to Section 141(1) of the Criminal Procedure Code, if expert knowledge is necessary to clarify a fact important for criminal proceedings, the law enforcement authority and in the proceedings before the court, the president of the chamber shall request an expert opinion outside the expert activities carried out pursuant to a special law. In simple cases, even an expert statement is not necessary; a written certificate, the accuracy of which is not in doubt, shall suffice.

Article 141(3) of the Criminal Procedure Code states that the law enforcement authority (according to Article 10(1) of the Criminal Procedure Code, the public prosecutor and the police officer) and the court shall request an expert statement or written confirmation, in particular from an organization specialized in the activity which is the content of the expert statement or written confirmation. An expert statement or written confirmation may also be requested from a public authority pursuant to Section 141(5) of the CP, which shall always provide it without compensation.

The law enforcement authority or the court shall decide on requesting an expert statement or confirmation pursuant to section 141(2) of the TA by means of a measure. A measure, as defined in Article 10(18) of the CP, is an informal oral or written decision of a technical, organizational or operational nature. Due to the nature of the measure, it cannot be appealed [9].

Expert activity.

An expert report, prepared by a professionally trained expert as mandated, is a critical piece of evidence with irreplaceable value in legal proceedings. The term “expert report” refers to the specialized professional work conducted by an expert as defined under Act No. 382/2004 Coll. on Experts, Interpreters, and Translators, as amended. The preparation of an expert report adheres strictly to all relevant regulations and laws. The Ministry of Justice of the Slovak Republic maintains a list of certified experts, while the lists of expert evaluators and real estate experts are managed by the respective state authorities.

The law enforcement authority and the president of the chamber in the proceedings before the court shall bring in an expert to give an expert opinion only if the expert opinion is insufficient due to the complexity of the fact to be clarified. Where a particularly complex fact is to be clarified, two experts shall be admitted. The Code of Criminal Procedure makes it compulsory to bring in two experts whenever an examination of the state of mind and an autopsy of a corpse are involved (Article 142(1) of the Code of Criminal Procedure).

The investigation of criminal offences is therefore closely intertwined with the expertise of experts and expert witnesses working in various fields and branches of expert activity. The assessment of emerging uncertainties by specific experts facilitates the ascertainment of the objective truth about the act committed. At the same time, it serves the law enforcement authorities as a basis for making a decision or carrying out further legal actions [10].

The reasons and grounds for expert examination are regulated by Section 142(1) of the Code of Criminal Procedure. This provision stipulates that “if, due to the complexity of the fact to be clarified, the procedure according to Section 141 is not sufficient, the law enforcement authority and in the proceedings before the court shall bring in an expert to give an expert opinion.”

From this interpretation it is clear that the priority should be to examine the reality and possibility of clarifying the necessary facts according to the provision of Section 141(1) of the Code of Criminal Procedure. The provision of Section 141(1) stipulates that “if expert knowledge is necessary to clarify a fact important for the criminal proceedings, the law enforcement authority and in the proceedings before the court, the president of the chamber shall request an expert opinion outside the expert activity carried out pursuant to a special law.”

In the case of a particularly serious case requiring special knowledge, an expert examination shall be ordered in accordance with the provisions of Article 147 of the Code of Criminal Procedure, where it is stipulated that “in exceptional and particularly serious cases requiring a special scientific assessment or for the examination of an expert’s opinion, the law enforcement authority or the court may engage an expert institute to provide an expert opinion”.

The provision of Article 147(2) of the Code of Criminal Procedure states that if no expert institute is entered in the list, or if the institute entered therein is unable to give an expert opinion, another legal entity which is a specialized scientific workplace may be brought in to give an expert opinion.

Section 146 of the Code of Criminal Procedure regulates an important situation that may arise in the course of expert evidence: doubts about the correctness and objectivity of an expert’s report. If such doubts exist and cannot be eliminated even by the explanation of the expert, it is necessary to bring in a new expert to draw up a new expert report.

The purpose of this provision is to ensure the objectivity and reliability of expert evidence. If there are doubts about the work of the original expert, they must be verified and, if necessary, supplemented by a new expert opinion.

Doubts about the expert’s opinion may be raised by the parties to the proceedings (the accused, the prosecutor, the defense counsel, the injured party) or by the court on its own initiative.

The court shall examine the doubts raised and assess whether they are well-founded. This may be done, for example, by questioning the original expert, by confronting other experts, or by studying the relevant literature.

If the court concludes that the doubts about the expert’s report are well-founded, it will admit a new expert. He or she will draw up a new expert report which will become part of the evidence.

The court then evaluates both expert reports (the original and the new one) and takes them into account when deciding the case. Bringing in a new expert is an important tool to ensure a fair trial. This allows the accuracy and objectivity of the expert's conclusions to be verified and, if necessary, the evidence to be supplemented by a new expert opinion.

An expert is not to be confused with a witness, because a witness is irreplaceable and his perception of the facts through his own senses is unique. A witness testifies to facts relating to criminal activity of which he has acquired knowledge outside the context of the criminal proceedings. By contrast, an expert witness is substitutable, since he acquaints himself with the facts relating to the criminal offence during the criminal proceedings by studying the files, by being present in person during the conduct of the proceedings or by examining the subject-matter himself. In addition, the expert uses his specific expertise when answering questions [11].

According to the new regulation of Article 151 of the Code of Criminal Procedure, law enforcement authorities and the court may use the assistance of an expert consultant provided that the conditions set out in paragraph 1 are met. The expert consultant shall only provide advice and consultation on the case; his or her participation does not preclude the possibility of calling in an expert to assess technical issues and to provide an expert opinion. The expert consultant shall be admitted by measure and may not make any written statements or certificates.

From the point of view of the performance of expert activities, the provision of Section 151(2) of the Criminal Procedure Code is important, according to which one who has acted as a consultant cannot be an expert in the same case, nor can he or she submit a written statement [12].

Comparison.

Professional activity and expert activity differ in the final product and in their legal status within the process. Professional activity results in a professional statement or written confirmation, whereas expert activity results in an expert report.

The fundamental difference lies in the legal nature of these means of proof:

- A professional statement or written confirmation is considered documentary evidence. This means that it is evaluated like any other written document submitted in a trial. It does not have binding content or the formalities laid down by law. Nor does it contain a detailed description of the examination procedures that led to the conclusions.

- An expert report carries much stronger legal weight. It is drawn up exclusively by experts entered in the list of experts or by ad hoc experts appointed by the court (Article 142(1) of the Code of Criminal Procedure). The expert report must contain a detailed description of the methods and procedures used, as well as the reasons for the conclusions reached.

- The expert is appointed by the court by an order against which a complaint may be lodged.

- The preparer of the expert's statement or written confirmation is appointed by the contracting authority and therefore his choice is not open to complaint.

- The expert may be heard in criminal proceedings (Article 143(1) of the Code of Criminal Procedure), whereas the compiler of the expert statement or written confirmation may be heard only as a witness (Article 141(3) of the Code of Criminal Procedure).

- The expert shall be allowed to consult the file, whereas the compiler of the expert statement or written confirmation shall be allowed to consult its contents only to the extent necessary [13].

Conclusion. While the expert opinion and the expert report are based on expert knowledge, they differ in process and legal weight. Expert opinion has a stronger evidentiary value and is associated with stricter formalities and procedural rules. The appropriateness of using one or the other depends on the particular situation and the requirements of the particular area of law.

REFERENCES:

1. Vaško A., Klimek L. Means of Proof in Criminal Proceedings in the Slovak Republic – New Challenges. Access to Justice in Eastern Europe. 2023. 6. 1-10. 10.33327/AJEE-18-6.1-n000106.
2. COMENIUS UNIVERSITY IN BRATISLAVA FACULTY OF LAW: PRESS RELEASE: *Zákonnosť a efektivita trestného konania s dôrazom na prípravné konanie – spoločné vyhlásenie*. 2022.
3. Kurilovská L., Šišulák S. *Rýchlosť trestného konania a dokazovanie*. Právny obzor, 105, 2022, č. 6, s. 507–521. <https://doi.org/10.31577/pravnyobzor.2022.6.04>.

Наукове видання

**НАУКОВИЙ ВІСНИК
УЖГОРОДСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Серія ПРАВО

Випуск 83

Частина 3

*Коректура • авторська
Комп'ютерна верстка • Світлана Головченко
Дизайн обкладинки • Катерина Шанта*

Підписано до друку 01.07.2024. Папір офсет. Друк цифровий.
Гарнітура Times New Roman. Умов.друк.арк. 25,57. Формат 60x84/8.

Тираж 100 прим.
Видавець і виготовлювач ФОП «Ященко»